

Vrijstelling 5 onder a en terugkeer onderwijs Werkafspraken april 2021

- Leerplicht gemeenten Utrecht Zuid Oost (Bunnik, Utrechtse Heuvelrug, De Bilt, Wijk bij Duurstede, Zeist).
- Ilse Schramel, arts M&G/jeugdarts, coördinator pool artsen SMA GGDrU
- Samenwerkingsverband PO ZOUT

Beoordeling vrijstelling 5 onder a leerplicht

De meeste ouders willen het liefst dat hun kind 'gewoon' naar school kan. Scholen en samenwerkingsverbanden spannen zich in om ieder kind een passende onderwijsplek te geven, met extra zorg en ondersteuning als dat nodig is. Maar naar school gaan, is niet voor elk kind vanzelfsprekend. Soms is er nog geen mogelijkheid om deel te nemen aan het onderwijs. Dan kan het nodig zijn om een vrijstelling aan te vragen van de leerplicht.

Vrijstelling leerplicht

Kinderen van 5 tot 16 jaar zijn leerplichtig. Zij moeten naar school. Zo kunnen zij zich voorbereiden op de maatschappij en de arbeidsmarkt. Jongeren die na hun 16e nog geen startkwalificatie hebben, moeten tot hun 18e onderwijs volgen. Een startkwalificatie is een diploma vwo, havo of mbo (niveau 2 of hoger). Kinderen die op lichamelijke of psychische gronden niet geschikt zijn om tot een school onderscheidenlijk een instelling te worden toegelaten, kunnen een vrijstelling krijgen. Ouders hoeven hun kind dan niet in te schrijven op een school.

Aanvraag beoordeling eerste vrijstelling leerplicht

Stappen die doorlopen worden bij een aanvraag van een eerste vrijstelling:

1. De ouder(s)/verzorger(s) doen een aanvraag via het formulier voor vrijstelling van de leerplicht bij de leerplichtambtenaar van de gemeente waar het kind woont.
2. Om na te gaan of een vrijstelling nodig is, wordt door de leerplichtambtenaar, met schriftelijke toestemming van ouder(s)/verzorger(s) en met inachtneming van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG), het dossier voorgelegd aan de onafhankelijk arts van de GGD. In de schriftelijke toestemming van de ouders wordt ook toestemming gevraagd voor observatie vanuit het samenwerkingsverband.
3. De onafhankelijk arts haalt vooraf aan advies informatie op bij onderwijs/KDC, betrokken hulpverleners. Indien nodig neemt de onafhankelijk arts van de GGD contact op met het samenwerkingsverband voor advies op het gebied van passend onderwijs.
4. De onafhankelijk arts van de GGD geeft een 'sociaal medisch advies' (SMA) af.
5. Op basis van dit advies formaliseert de leerplichtambtenaar de vrijstelling.

Mogelijkheden onder stap 4

- In het SMA wordt aangegeven dat de vrijstelling 5 onder a voor de duur van 1 (of 2) jaar is, waarna het onderwijsperspectief opnieuw bekeken moet worden. Daarbij wordt gemeld dat er een tussentijds gesprek met arts en ouder(s)/verzorger(s) plaatsvindt en op welk moment.
- In het SMA wordt aangegeven dat er onderwijsperspectief kan ontstaan en een tussentijdse observatie vanuit het samenwerkingsverband plaats zal vinden. In die periode zijn ouders wel vrijgesteld van de inschrijfverplichting op een school.
- In het SMA wordt besloten dat er geen sprake is van een vrijstelling op grond van art 5 A
- Vrijstelling 5 onder a wordt afgegeven voor de duur van de leerplicht.

Vrijstelling met onderwijsperspectief

Indien in het SMA is geconstateerd dat tijdens de vrijstelling onderwijsperspectief kan ontstaan, wordt het volgende stappenplan aangehouden:

1. In de vrijstellingsbrief van leerplicht aan de ouders wordt opgenomen dat in het SMA is geadviseerd op een bepaalde termijn opnieuw naar het onderwijsperspectief te kijken: ouder(s)/verzorger(s) kunnen op een bepaalde termijn uitgenodigd worden voor een gesprek hierover en er zal een observatie plaatsvinden door het schoolondersteuningsteam van het samenwerkingsverband.
2. Aan het SWV wordt direct door leerplicht een verzoek gedaan om een observatie in te plannen op een bepaald moment in de vrijstellingsperiode. Hierin wordt rekening gehouden met de periode die nodig is om de resultaten vanuit de observatie te verwerken.
3. Indien uit de observatie komt dat er nog geen onderwijsperspectief is ontstaan, rapporteert het SWV dit terug aan de betrokken onafhankelijk arts die dit meeneemt in een nieuw SMA.
4. Indien uit de observatie komt dat er wel een onderwijsperspectief is ontstaan, wordt indien nodig een multidisciplinair overleg (MDO) geïnitieerd vanuit het samenwerkingsverband, waarbij de partijen worden uitgenodigd die op dat moment nodig zijn. Denk aan: ouder(s)/verzorger(s), de onafhankelijk arts, SWV ZOUT, betrokken zorginstelling, CJG, leerplichtambtenaar of eventueel anderen. In dit gesprek komen mogelijke passende onderwijsplekken naar voren.
5. Is de conclusie dat het kind (gedeeltelijk) naar school kan, dan wordt dit meegenomen in het nieuwe SMA van de onafhankelijk arts aan de leerplichtambtenaar.
6. Indien er in SMA is opgenomen dat er geen sprake is van vrijstelling, dan geeft leerplichtambtenaar bij ouders aan dat zij het kind moeten inschrijven bij een school (zoals besproken in het MDO).
7. Ouders melden aan bij school. Zodra het kind is ingeschreven op school, vervalt de vrijstelling.
8. Leerplicht controleert of kind is ingeschreven.

